

TEKOVSKÉ noviny

Deň matiek
8. máj o 16.00
MsKS

Číslo: 9 • Ročník XXI • streda 4. máj 2011 • Cena 0,50 €

Živý prenos

Portál ZMonline.sk opäť spustil živý prenos z bocianieho hniezda na stĺpe vo dvore bývalého hotela Benkovič. Prvý bocian priletel 25. marca a 2. apríla sa pridala k nemu samica, od polovice apríla znáša každý druhý deň vajíčko. O stránku a celý projekt sa stará Ing. Jozef Škvarenina, poslanec MSZ. „V Zlatých Moravciach sme v roku

2008 nainštalovali ako prví na Slovensku na bocianie hniezdo webkameru, ktorá naživo prenáša obraz na internetovú stránku www.hniezda.sk, takže do života rodinky môže záujemca nahliadnuť každý deň,“ pozýva k sledovaniu Ľudovít Chládek, ornitológ a poslanec MsZ. Malé bocianiky sa budú liahnuť postupne.

-T-

Sčítanie obyvateľstva o deväť dní

Štatistický úrad začne sčítavať ľudí, domy a byty na celom Slovensku o polnoci z 20. na 21. mája 2011. Sčítací komisári začnú od 13. mája navštevovať domácnosti, ktoré patria do ich sčítacieho obvodu a odovzdajú členom domácnosti sčítacie tlačivá – A. Údaje o obyvateľovi pre každého člena domácnosti, B. Údaje o byte vyplní jedna osoba za celú bytovú domácnosť, C. Údaje o dome vyplňuje vlastník alebo správca

domu za každý dom – za každý dom jedno sčítacie tlačivo.

Sčítací komisár nevstúpi do domácnosti, pokiaľ ho sami nevyzývate. Iba odovzdá do domácnosti čisté formuláre vrátane identifikátorov v zalepenej obálke a v prípade otázok môže poradiť. Skôr ako začnete vyplňovať sčítacie tlačivá, prečítajte si vysvetlivky. Sčítacie tlačivá vypisujte modrým alebo čiernym perom. Neskôr si príde po vyplnené

Aktuality

- Mestský úrad má nového prednostu. Od 20. apríla je v tejto funkcii Ing. Ján Jamrich. Prácu prednostu dobre pozná z 8-ročného pôsobenia na MsÚ vo Vrábl'och. Zlaté Moravce sú mu blízke, prežil tu gymnaziálne roky.
- Materská škola na Slnecnej ulici sa búrať nebude, Mesto pristúpi k rekonštrukcii strechy počas letných prázdnin.
- Primátor zastupujúci mesto nadviazal spoluprácu s výrobcom hygienických papierov zo zberného papiera SHP Harmanec, a.s., Harmanec.

Výstavy

Ponitrianske múzeum – pobočka Zlaté Moravce vás pozýva na výstavu pod názvom „Pestrý svet hmyzu“ v čase od 1. mája do 30. júna. Ďalšou zaujímavou výstavou budú bonsaje od 29. do 31. mája. Prednášať bude Ing. Pavol Starovič a Ing. Juraj Ďžunda.

Dňa 18. mája Deň múzeí a galérií (vstup zdarma).

Pozvánky Oslavy víťazstva

Na pamiatku padlých a pri príležitosti 66. výročia víťazstva nad fašizmom pripravuje Mesto a ZO SZPB v Zlatých Moravciach spomienkové stretnutie na Námestí hrdinov **5. mája o 15. hodine**. Vojna v Európe oficiálne skončila 8. mája, avšak až 2. septembra 1945 Japonsko podpísalo bezpodmienečnú kapituláciu.

Deň matiek

Mesto Zlaté Moravce, MsKS a KDH vás pozývajú **8. mája o 16.00 h** do MsKS na oslavu Dňa matiek. Program venovaný všetkým matkám je zostavený zo skladieb, ktoré odzneli v superstar v ostatných dvoch rokoch. Účinkujú Adriana Mrázová so skladbou Chlap z križa, Halelujah, Nikoleta Mankovecká: Za tebou, Kristína Spáčová: Spomaľ, Daj ruku do mojej ruky, Alenka Gregurková: My Imortal, Nikola Kasalová: The Climb, Russian roulette.

Sprievodným slovom budú sprevádzať Peter Kereš a Nora Júlia Levická.

Míľa pre mamu

Míľa pre mamu je zábavné podujatie pre celú rodinu. V poradí 5. ročník organizuje MC Mami – Oáza v sobotu **7. mája na Námestí A. Hlinku o 16. hodine**, s registráciou o 15.30. Hlavnou myšlienkou tejto akcie pre rodiny je prejsť symbolickú míľu (1609 m) a vzdať tak úctu mamám.

Tím Golden Ants vás pozýva na ultimate frisbee turnaj v hre s lietajúcimi taniermi v dňoch 14. -15. 5. s účasťou tímov z celej SR. Štadión SŠZ (bývalý Calex).

Oficiálna stránka mesta www.zlatemoravce.eu a mestský blog www.zlatemoravce.info

Útulok pre zvieratá chcú presťahovať

Útulok pre zvieratá na Robotníckej ulici by sa mal presťahovať do areálu mestského podniku Službyt. Pozemok pre nový útulok sa nachádza na okraji mesta, obklopujú ho polia. Súčasný útulok bol postavený svojpomocne, ale pri budovaní nových kotercov a zateplených búd veľkou mierou prevádzkovateľovi pomohli sponzori a organizácie z Rakúska a Nemecka. Funguje od roku 2003, jeho prevádzkovateľom sú Záhradnícke služby, ktoré tu majú aj zopár mačiek. V novom útulku sa s nimi nepočíta. Dnešný útulok má kapacitu zhruba pre 100 psov, priestorovo je nevyhovujúci. „Na tento počet psíkov je to veľmi malá plocha, zvieratá tam trpia. Mesto chce v nových priestoroch zlepšiť podmienky pre psy,“ hovorí primátor Ing. Peter Lednár, CSc. Toto prináša nutnosť zohnať nové koterce a znížiť počet psov na jednu klietku a zväčšiť pre ne výbehovú plochu. Nové koterce mesto chce zohnať od rakúskeho útulku, s ktorým spolupracuje.

Mesto dostalo darom od súkromnej chovateľky Yvony Polákovéj z Trenčína mraziaci pult, koterce a obytné bunky, za čo jej primátor úprimne ďakuje. Útulok mesto nechce kapacitne rozširovať, nie sú na to peniaze.

Najviac psov do útulku pribúda počas letných prázdnin a po Vianociach. Deti sa rýchlo nabažia

psíkov, sú lenivé ich venčiť a keďže rodičia nemajú na venčenie psov čas, tak zvieratá vyhodí. Do útulku ich prinesú ľudia čo túlavé psy nájdu alebo mestská polícia, ktorá ich odchyť. Podľa M. Tomajka zvieratám je venovaná pravidelná veterinárna starostlivosť.

A. Mondočková

V Prílepoch menili vodomery

V Prílepoch, v jednej z mestských častí Zlatých Moraviec, ľudia od roku 2005 do marca 2011 neplatili za vodu, pretože bývalé vedenie mesta zrušilo zmluvu s prevádzkovateľom vodovodu a novú neuzavrelo. Mesto takto prichádzalo o nemalé peniaze. Novozvolený primátor hovorí o absolútnom chaosu na úrade, ale i o tom, že náprava už začala. „Sústredili sme sa na to, ako v čo najkratšom čase získať všetky potrebné rozhodnutia. Na mestskom úrade sa touto vecou zaoberá oddelenie pre výstavbu, územné plánovanie, dopravu a životné prostredie.“ Vedúci oddelenia Bc. Štefan Nociar nám

povedal.

„Pristúpili sme k výmene všetkých vodomero, ktoré boli už po ciachovaní, čo bývalá spoločnosť Bystrina ako prevádzkovateľ aj robila do roku 2005, po zrušení zmluvy sa už ciachovanie nerobilo. Už rok sa uskutočňuje nové ciachovanie a to tak, že staré vodomery sa vymieňajú za nové. V Prílepoch sa celkovo menilo 138 vodomero. Začiatkom apríla prišlo k fakturácii prvých osemdesiatich šiestich vodomero, pripravujeme podklady k ďalším päťdesiatim dvom fakturáciám. Je dohodnuté, že kto by mal vysoký účet za veľké množstvo spotreby vody, bude mu ponúknutý splát-

kový kalendár.“

Mesto má záujem čo možno najrýchlejšie dať túto vec do poriadku podpísaním zmluvy s vodárenskou spoločnosťou ako novým prevádzkovateľom. Už objednalo u vodárenskej spoločnosti prevádzkový poriadok (v sume 830 eur), pretože k zmluve o prevádzkovaní treba priložiť aj tento doklad. K zmluve je potrebné doložiť aj doklad o kolaudácii stavby a o výmene všetkých vodomero. Vodárenská spoločnosť poslala mestu návrh zmluvy, ktorá po odobrení právnikom a podpise štatutára bude predložená do zastupiteľstva.

-am-

preukazu osoby s ťažko zdravotným postihnutím. Tlačivá sú v ponuke na úrade práce, v pobočkách Slovenskej pošty a na stránke ministerstva dopravy. Žiadosti treba poslať na ministerstvo dopravy do 31. augusta 2011.

Žiadateľ je povinný uchovávať doklady preukazujúce použitie príspevku v období 10 rokov od poskytnutia príspevku.

-am-

Príspevok na digitalizáciu

Analogové vysielacie sa postupne vypínajú. Proces digitalizácie vysielania u nás sa má uzavrieť do konca budúceho roka. Ľudia v hmotnej núdzi dostanú od štátu jednorazový príspevok vo výške 20 eur, môžu ho použiť na nákup settopboxu.

Nenávratný príspevok dostanú

ľudia v hmotnej núdzi, ktorí platia koncesionárske poplatky. K žiadosti je potrebné priložiť aj potvrdenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ako dôvod, že do takejto skupiny patria. Ak je žiadateľ oslobodený od povinnosti platiť koncesionárske poplatky, musí predložiť aj kópiu

Strechu na škôlke opraví

Spor okolo Materskej školy na Slnčnej ulici vyriešil primátor Ing. Peter Lednár, CSc., ešte pre veľkonočnými sviatkami, na stretnutí s rodičmi ich uistil, že škôlka zostane na svojom mieste a búrať sa nebude. Mesto cestou verejného obstarávania pristúpi k rekonštrukcii strechy. MŠ bude potrebné aj zatepliť, najdôležitejšia však bude celková renovácia strechy, spravia ju cez leto.

Primátor rozhodol o výmene strechy na materskej škole po tom, čo kladné stanovisko dal najmä odborný statik. Celá škôlka, teda komplexne, má byť vymalovaná a natretá špeciálnym náterom. Pomoc pri prácach prisľúbili aj samotní rodičia.

Už niekoľko rokov je známe, že technický stav objektu Materskej školy na Slnčnej ulici sa rapídne zhoršuje. Jedným z hlavných problémov je dezolátny stav strechy. Hrozilo, že hygiena škôlku zatvorí. Mesto hľadalo rôzne alternatívy, obavy mali aj rodičia. Pohrozili dokonca petíciou, pokiaľ sa situácia nevyrieši v prospech detí. Totiž, bývalý prednosta na stretnutí s rodičmi detí v MŠ povedal, že sa budú sťahovať do Základnej školy na Robotníckej ulici vzdalenej od škôlky niekoľko kilometrov. Škôlku v havarijnom stave mali zbúrať. S tým rodičia nesúhlasili a prezentovali svoju nevlú aj verejne. Primátor tri dni po prednostovom stretnutí s rodičmi tieto správy poprel a prednostu odvolal.

„Nechcem byť prostriedkom akéhokoľvek mocenského zápasu, ide nám o zdravie detí,“ uviedol primátor.

MŠ navštevuje 34 detí a dva ročníky základnej školy, ktoré sa v blízkej dobe presťahujú do nových priestorov v ZŠ na Pribinovej ulici.

Budova MŠ bola postavená v roku 1984 Závodmi 29. augusta (ZDA), v minulosti slúžila Pedagogicko-psychologickej poradni. Je tu byt školníka a v jednej časti sídli súkromná firma. Objekt s dvorom má celkovú rozlohu 14 081 m².

A. Mondočková

Na slovíčko, pán primátor

Vo funkcii primátora ste niečo cez tri mesiace. Ľuďom vychádzate maximálne v ústrety. Naštartovali ste nový chod mestského úradu a mestských podnikov, začali ste so skrášľovaním mesta i mestských častí. Zlaté Moravce chcete dostať do takej podoby a na také miesto, aké si naozaj zaslúžia. Čo čaká našich občanov v najbližších týždňoch?

Mesto Zlaté Moravce v mojom zastúpení nadviazalo obchodnú spoluprácu s výrobcom hygienických papierov zo zberného papiera SHP Harmanec, a.s., Harmanec.

Spoločnosť Green Wave recykling, s. r. o., Nitra patrí k jednej zo spoločností, s ktorou a.s. Harmanec spolupracuje, okrem iného zabezpečuje výmenu harmanec-

kých hygienických výrobkov ako sú toaletný papier, papierové vreckovky a servítky za zberový papier od domácností priamo pred ich obytných domov – podnikateľských subjektov v meste i okolí. Recyklačný materiál smeruje do autorizovaných spracovateľských závodov.

Spoločnosť sa špecializuje aj na poskytovanie služieb v oblasti mobilnej skartácie dokumentov, kde sú ich služby na mieru prispôbené požiadavkám klienta tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi.

Zberné miesta výmenného tovaru a čas budú zverejnené mestským rozhlasom. Toto sa javí ako jedna z možností, ako naučiť našich ľudí triediť odpad.

-T-

Vokálna skupina **FRAGILE** predstavila svoje umenie v divadelnej sále MsKS v stredu 27. apríla. Preplnená sála si vypočula niektoré skladby z ich repertoáru a dlhotrvajúci aplauz na konci prinútil skupinu k niekoľkým prídavkom. Medzi skladbami sa divákovi prihovárал humorným slovom najmä frontman skupiny Braňo Kostka. Cez prestávku a po koncerte šli na odbyt hlavne CD s ich tvorbou, ale aj ďalšie upomienkové predmety.

Mgr. J. Švec

Vďační obyvatelia

„Obyvatelia bytovky na Mojmirovej ulici č. 13, 15, 17, 19 vyjadrujú úctivé poďakovanie vedúcej oddelenia pre ľudské zdroje MsÚ PaedDr. Klauddii Ivanovičovej za promptné vybavenie osvetlenia. Vďaka za profesionálny, spoľahlivý kontakt medzi občanom a pracovníkom MsÚ.“

Vedúca oddelenia: „veľmi nápomocný pri tejto veci bol Ing.

Jozef Latika, poverený vedením Technických služieb, lebo bez jeho pričinenia a rýchlej reakcie v prospech našich obyvateľov, by to nebolo možno, práve jemu chcem poďakovať“. Spomínaný bytový dom na Mojmirovej ulici má 34 bytov, obývajú ho prevažne seniori.

V. Rakovská

Nový prednosta MsÚ

Novým prednostom Mestského úradu v Zl. Moravciach sa stal 20. apríla Ing. Ján Jamrich. Vo funkcii nahradil Ing. Petra Pecha. Ing. Jamrich prišiel na tento post z MsÚ vo Vrábľoch, kde bol od začiatku roka 2002 prednostom.

„Vo Vrábľoch som chápal celý chod úradu ako procesy zabezpečené, naprogramované, ktoré som nastavoval s ľuďmi 8 rokov.

Moravciach sa zamerať na zabezpečenie príjmových rozpočtových prostriedkov do mesta, aktualizovať VZN pre aktuálne potreby, do pracovného kolektívu vniesť otvorenosť, transparentnosť a zodpovednosť, vážiť si klienta – občana – podnikateľa. A toto všetko vo vzájomnej spolupráci a komunikácii medzi oddeleniami úradu.

Okrem zopár operatívnych vecí, všetko fungovalo. Môj odchod z Vrábľí možno považovať ako syndróm vyhorelosti a tu je šanca opäť začať budovať úrad, s využitím skúseností z Vrábľí. Je to pre mňa výzva - s primátorom a občanmi postupne pretvárať život v samotnom meste.

Hneď prvý deň po mojom nástupe na MsÚ som analyzoval po pohovoroch s vedúcimi oddelení celkový jeho stav a vychádzajúc z postupne nadobudnutých poznatkov je potrebné v Zl.

Mojím heslom vo Vrábľoch bolo: občan, s občanom a pre občana. Budem sa snažiť toto heslo pretransformovať aj do pracovného poriadku pracovníkov na Mestskom úrade v Zl. Moravciach,“ hovorí prednosta.

Ing. Jamrich študoval na Gymnáziu J. Kráľa v Zlatých Moravciach, potom vyštudoval Vysokú školu dopravnú v Žiline. Má 57 rokov, je ženatý a má dve dospelé dcéry. Aktívne ovláda nemecký jazyk.

-am-

■ Bytovka na Mojmirovej ulici.

Denné centrum opravujú

Klub dôchodcov, po novom Denné centrum, na Mojmirovej ulici 6 prechádza čiastočnou vnútornou opravou. Náklady s tým spojené predstavujú zatiaľ zhruba 462 €, financované sú z rozpočtu mesta. Denné centrum (Klub dôchodcov) bolo postavené v 70. rokoch, dnešný stav je nevyhovujúci. Ľudia poukazovali najmä na ošarpané steny s opadajúcou omietkou, čo vytváralo nedôstojný charakter pre zariadenie. Nové vedenie mesta si zhrozene uvedomilo, že centrum nemôže nechať schátrať. Okamžite začalo s najnutnejšími opravami.

Od 28. marca je prevádzka a činnosť v troch miestnostiach na čas prerušená. Vnútorná obnova je dosť rozsiahla, dochádza k úprave interiéru zasadačky, kuchyne a časti sociálneho zariadenia. Vykonávajú sa maliarske práce, natieračské a drobné murárske práce.

Primátor Ing. Peter Lednár, CSc., získal cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre sedem pracovníkov na dobu deväť mesiacov v rámci projektu na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti – v zmysle § 50i zákona č. 52/2010 o službách zamestnanosti. Projekt vypracovala Ing. Daniela Šutková z oddelenia pre ľudské zdroje. V

rámci projektu je na MsÚ zamestnaných sedem pracovníkov a štyria z nich, podľa potreby,

sa podieľajú na už spomínaných prácach. Ostatní traja sú na úrade ako administratívni pracovníci – v Tekovských novinách, na ekonomickom oddelení a oddelení výstavby, ÚP, dopravy a ŽP.

Mesto zdarma poskytuje tieto priestory pre rôzne spoločenské organizácie a zväzy na spoločné stretávanie sa, oddych a vzájomnú komunikáciu. Pravidelne sa tu usporadúvajú prednášky, besedy, posedenia.

-am-

A predsa prišla jar

Je popoludnie a už sa stihlo príjemne oteplieť. Rána sú ešte studené. Žijem už dosť dlho, aby som získala zdravý rešpekt pred silou slnka a stále meniace farebné odtiene majúce bohatú flóru a faunu. Jarné svetlo oslepuje oči a vytvára lákavé tóny. Nikdy som si nepomyslela, že okolité záhradky pri našich obydliach slúžia na stále meniace syté farby. Žiarivé žlté, fialové a zlaté nádychy ranných zoronedlho vybieha neúprosná žiara poludňajšieho slnka, ktoré zanedlho prejde do mäkkých tónov súmraku. Sedíš na lavičke pri káve a sleduješ fascinujúci mihot

horúceho vzduchu, ktorý sa obtiera o všetko živé či mŕtve. Často ťa vyženie dážď valiaci sa zo snehobielej oblohy, ktorý prináša chrípku a nádchy.

Vďaka dlhej zime ešte donedávna žlté hlávky narcisov vzdorovali, už som si myslela, že nepríde čas, keď zem vráti záhradkám ich predošlú krásu. Smútok, chmáry odišli s prichádzajúcou jarou. Dúfam, že po studenom a upršanom máji nastanú preteplené dni, ktoré nás svojím objatím oteplia a hlavne ozdravia, lebo život je slnko a slnko je život.

V. Rakovská

Autá parkujú na ceste pre cyklistov

„Cyklistické chodníky na Továrenskej ulici sa tešia veľkej obľube pokiaľ nepríde k viacerým defektom. Nie som so svojím problémom sám. Tieto chodníky, žiaľ, už roky nikto neudržiava. Kto je zodpovedný za ich stav?“ pýta sa jeden z našich dopisovateľov, ďalšieho Zlatomoravčana trápi parkovanie na cyklistických chodníkoch na Továrenskej ulici.

Burinou zarastené cyklistické chodníky by už v týchto dňoch mali byť minulosťou. Tu bola použitá pomoc odborníkov z m.p. Technické služby.

Téma - parkovanie na ceste pre cyklistov na Továrenskej ulici už potrápila viacerých ľudí a na podnet poslanca MsZ sa ňou zaoberala aj komisia dopravy. Pás pre cyklistov začína za priechodom pre chodcov a hoci je označený dopravnou značkou, cyklistom neslúži, ale autá si z neho spravili parkovisko. Cyklisti tak musia vstupovať do vozovky alebo jazdiť po chodníkoch. Prichádzajú takto do rizika, že ich

zrazí auto. Správcou tejto cesty je Regionálna správa a údržba ciest so sídlom v Nitre.

Na otázku, aké výstupy prijala komisia dopravy, jej predseda Ľudovít Chládek nám povedal: „Je to štátna cesta a rozhodnúť o nej môže len dopravný inšpektorát. Komisia dopravy nemôže do toho vstupovať, len iniciovať podmienky na zlepšenie vzťahu. Dopravný inšpektorát môže rozhodnúť aj o tom, ako bude vyriešený vzťah medzi dopravou a chodcom. Za uváženie by stálo zrušiť zelený pás a vytvoriť dvojitzý chodník, aby cyklisti neprišli do styku s chodcami.“

Autá parkujúce na cyklotrasách prekážajú aj chodcom. Na priechode im autá zabraňujú vo výhlade. Podľa polície, priechod spĺňa podmienky – vyznačenie zvislým a vodorovným pásom, zvislé značenie spĺňa reflexné podmienky a vodorovné značenie je pravidelne obnovované.

A. Mondočková

■ Na cyklistickom chodníku je parkovisko.

M á j , l á s k y č a s

Návod na lásku vám dať nemôžeme, ale s istotou môžeme povedať, že kvitne v každom veku. Ak vás Amorov šíp ešte netrafil, buďte trpezliví. Čo ak toho pravého – pravú, stretnete práve v máji? K romantickým večerom patrí posedenie pod holým nebom alebo urobte si príjemný večer pri plápolajúcom ohni sviečok. Verte ľudom, verte sebe samému, buďte spoločenský.

Vinári prezentovali kvalitné odrody

Zlatomoravecký vinohradnícky spolok usporiadal pre milovníkov zlatého moku výstavu vín spojenú s degustáciou. V ZKO sa 16. apríla už šiestykrát predstavili výrobcovia s tým najlepším, čo v uplynulej sezóne vydali vinice. V tomto roku porota hodnotila 114 vzoriek, z nich udelila štyri zlaté medaily, 37 strieborných a 43 bronzových medailí, ktoré odovzdali oceneným na slávnostnom otvorení podujatia.

Šampiónmi 6. ročníka výstavy vín sa stali Stanislav Valkovič zo Zl. Moraviec za biele víno a Národný žrebčín, š.p., Topoľčianky za červené víno.

Predseda Jozef Valent vo svojom príhovore povedal, že rok 2010 bol pre vinohradníkov veľmi náročný a najhorší za posledných 10 rokov. Na horšej kvalite vín sa

podpísalo počasie - nedostatok slnka a choroby. V závere poďakoval za odvedenú prácu celému organizačnému výboru, degustáčnej komisii, sponzorom a vystavovateľom. Všetky ocenené i ďalšie vína bolo možné ochutnávať do neskorých večerných hodín. Hostami podujatia boli primátor Ing. Peter Lednár, CSC, Miroslav Král, tajomník Požitavskej vinnej cesty z Č. Hrádku, zástupcovia vinárov z obcí Topoľčianky, Chyzerovce, Nemčiňany, Kmeťovo a sponzori.

Zlatomoravecký vinohradnícky spolok je súčasťou občianskeho združenia Požitavská vínná cesta, založené bolo v roku 2009. Ďalej sem spadá Vrábelský a Žitavský vinohradnícky rajón. Tieto tri oblasti združujú až 74 obcí.

A. Mondočková

■ Ocenení vinári: Š. Valkovič, Zl. Moravce, Ing. A. Magát, NŽ Topoľčianky, M. Rajtár, Enigma, A. Orolín, NŽ Topoľčianky, Ing. Helenin, Štátne lesy Topoľčianky, RNDr. A. Kramár, podpredseda ZMVS.

Druhá májová nedeľa je už tradične spojená s Dňom matiek. Je to čas, aby sme v každodennom zhone pod tlakom rôznych povinností sa zastavili a prežili sviatočné chvíle s bytosťami najdrahšími - našimi mamami.

Tento sviatok dlhú tradíciu u nás nemá, no každý by si mal nájsť chvíľu, aby si na tú svoju mamu spomenul. Deti v škôlkach i školách pripravujú maličké darčeky pre svoje mamičky, chystajú besiedky, na ktorých

Deň matiek

recitujú básničky a spievajú pesničky. A my, dospelí, by sme mali svoje mamy potešiť teplým slovom alebo obdarit kvietkom.

Prvé správy predchodkyne sviatku matiek siahajú do 16. storočia. Vtedy sa tomuto dňu hovorilo Materská nedeľa alebo Nedeľa matiek (Mothering Sunday) a oslavoval sa na počesť

všetkých anglických matiek v období nazývanom Lent. V USA prvá navrhla Deň matiek v roku 1872 Julia Ward Howeová a venovala tento deň mieru. Na sklonku 19. storočia sa Anna Reeves Jarvisová z Philadelphie, matka 11 detí začala angažovať za práva matiek. Keď zomrela, pokračovala v jej úsilí jej dcéra.

Deň matiek ako národný sviatok bol uznaný v roku 1914. Druhá májová nedeľu matky nepracovali.

Deň matiek do Československa prišiel okolo roku 1918. Najviac sa o oslavu Dňa matiek v bývalom Československu zaslúžila Alica Masaryková, dcéra T. G. Masaryka. V 50. rokoch bol sviatok nahradený MDŽ. Slobodne sme sa k oslavovaniu sviatku Dňa matiek dostali po roku 1989.

-r-

Čo majú spoločné Z. Moravce a Kate Perry alebo číslo 135?

Na prvý pohľad je nadpis tohto článku mimoriadne zvláštny, ale skutočne len na prvý. Rok 1876 bol pre Zlaté Moravce rok mimoriadny, bol to rok, s ktorým si spájame dvoch ľudí, dvoch mužov, dvoch Zlatomoravčanov.

Prvý z nich tu dožil posledné roky svojho ťažko skúšaného, revolučného a básnického života, je známy prakticky na celom Slovensku, sú po ňom pomenované ulice, parky a napríklad aj u nás v meste sa nachádza jeho socha no a s jeho tvorbou sa zoznamujeme už v škole. Ten druhý sa tu narodil, aby prežil svoj život vo svete. Aj keď jeho tvorba zanecháva svoj odkaz na mnohých miestach v Európe a len prednedávnom sa s ňou zoznámil celý svet, tak je paradoxom, že tu v Zlatých Moravciach, je pomerne

málo známy. Reč je o Jankovi Kráľovi a Emilovi Ágostonovi. Ale čo majú vlastne spoločné? Tento rok si pripomíname 135. výročie úmrtia prvého a narodenia druhého. Ako je spomenuté, o Jankovi Kráľovi toho vieme veľa, o Emilovi Ágostonovi málo, preto chcem zopár nasledujúcich viet venovať práve jemu.

Emil Ágoston, pôvodne Adler, bol secesný architekt, narodil sa 17. februára 1876 v Zlatých Moravciach. Základnú školu navštevoval v rokoch 1882 - 1888 v Zlatých Moravciach, následne gymnázium v Nitre. V rokoch 1895 - 1900 študoval na Vysokej škole umeleckej v Budapešti, architektúru a dejiny umenia študoval v rokoch 1902 - 1903 v Berlíne, 1903 - 1904 v Paríži. Vo svojej tvorbe bol ovplyvnený

najmä „Jugendstilom“ a viedenskou secesiou. Za jeho najproduktívnejšie obdobie sa považujú roky 1906 - 1911, ktoré strávil projektovaním viacerých vil a budov. Jeho azda najznámejším počínom je budapeštiansky hotel Astória, rožná budova postavená v roku 1913.

K tomuto hotelu sa viaže aj nadpis tohto článku, prednedávnom sa totiž objavil v klipe jednej z najpopulárnejších speváčok súčasnosti Kate Perry. Ale jeho tvorba v Budapešti bola bohatšia, navrhol tu tzv. Rímske kúpele, secesný objekt, ktorý síce svojmu účelu slúžil len 10 rokov a neskôr skutočne rôznym až kurióznym účelom, ale pred pár rokmi mu bol prinavrátený lesk spred 100 rokov. Jeho tvorba sa však objavuje aj v iných európskych

mestách, akou je napríklad synagóga v Trieste či Frankfurt, ale aj mnoho iných diel. Zožal viaceré úspechy, napríklad spomínanou synagógou v Trieste vyhral prvé miesto v architektonickej súťaži. Viaceré jeho ďalšie práce boli vyhlásené kultúrnymi pamiatkami. Postupne jeho tvorivé obdobie upadalo. Po roku 1919 spolupracoval s bratom Gejzom, s ktorým už predtým navrhli spomínané kúpele. Svoju ceruzku poslednýkrát položil 15. júna 1921 v Berlíne vo veku 45 rokov. Na záver by som uviedol citát: „Nemáme domov hľadať, ale domov vytvárať,“ Heinrich Seidel. Napriek tomu, že E. Ágoston vytvoril množstvo domovov, tak sám celý život cestoval a nikde sa trvalo neusadil.

Richard Kramár

Chlapec od Adamov

Chlapec od Adamov je názov novej knihy Štefana Kováča (1957), ktorá vyšla začiatkom roku 2011. Autor, katolícky kňaz, v knihe opisuje vlastnú púť životom, vracia sa do svojho detstva a mladosti, ktoré prežil v Žitavanoch. Osobitné miesto v knihe majú aj Zlaté Moravce a obec, v ktorých ako kňaz pôsobil.

Kniha bola predstavená 26. februára v Kostole Narodenia Panny Márie v Žitavanoch za prítomnosti trnavského arcibiskupa Mons. Róberta Bezáka, riaditeľa Arcibiskupského úradu v Trnave Dr. Jozefa Gábriša, rodáka z Tesárskeho Mlyniarstva a ďalších kňazov - spolužiakov a rodákov. Na tomto vzácnom stretnutí sa hovorilo o priateľstve a myšlienku potreby a dôležitosti úprimného priateľstva zdôraznil v homílii aj Mons. Róbert Bezák.

PhDr., PaedDr. Jozef Gábriš rozbral vo svojom príhovore motto Orisona Swetta Mardena „Priateľ je prvý človek, ktorý prichádza, keď celý svet odišiel.“

Chlapec od Adamov je už siedma kniha Štefana Kováča. Všetky jeho predchádzajúce knihy obsahujú spolu 1049 strán. Kniha Chlapec od Adamov má 230 strán a text je doplnený 77 fotografiami a 11 fotokópiami dokumentov. Kniha obsahuje aj niekoľko článkov uverejnených v nemenovaných časopisoch, v ktorých reagoval na aktuálne náboženské aj spoločensko-politické témy.

V prvej tretine knihy spomína nielen na svojich rodičov, starých

rodičov, ale na mnohých občanov Žitavian a Zlatých Moraviec. Osobitne vyzdvihuje kňazov - rodákov zo Žitavian, ktorí mu boli životným vzorom.

Štefan Kováč sa na prvýkrát nedostal na štúdium teológie, čo bolo v tom období bežné. Pracoval v Agrostave a spomína, ako ho majster poslal čistiť kanál. „Tak som v kuse bol po kolená v bahne a močovke, koľko som lopatou vyhodil, toľko mi natieklo späť.“ Po roku sa znova hlásil na teológiu a vtedy ho už prijali. Jeho primície však boli smutné. V piatok 18. júna 1982 pred primíciami mu náhle zomrel otec. Tak najprv pohreb a potom prvá primičná omša. Pekne spomína na svoje pôsobenie v Prašiciach, ale aj na iných miestach. Ako sám píše: „V tejto knihe som skutočne vyrozprával pravdu. Tak, ako si ju pamätám, ako som ju prežil, alebo ako mi ju vyrozprávali iní. O ľuďoch duchovne, kultúrne a morálne „znivočených“ naozaj písať nebudem, lebo modlitba za nich je rozumnejšia.“

V roku 2001 mu bola za rozvoj kultúry a vzdelanosti udelená Cena Valentína Beniaka. PhDr., PaedDr. Štefan Kováč pôsobí od 1. júla 2007 ako dekan - farár v Trávnici a fišskú farnosť si v tejto knihe pochvaľuje.

Je veľmi dobre čítať knihu, ktorá neprináša stres a napätie, ale pokoj, lásku a priateľstvo. K niektorým jej častiam sa čitateľ vráti aj viackrát.

Ondrej Valach

Zo schôdze SČK

Výročná členská schôdza SČK - územného spolku č. 1 Zlaté Moravce sa konala 30. marca v klube dôchodcov. Schôdzu otvorila podpredsedníčka spolku Eva Behulová, ktorá privítala členov ako i prítomných hostí, za mesto Zlaté Moravce PaedDr. Klaudia Ivanovičovou, ktorá popriala rokovaniu zdarný priebeh a so záujmom si vypočula problémy členov a k spokojnosti na ne odpovedala.

Výročnú správu podala predsedníčka Viera Rakovská, členov oboznámila o akte darovania krvi pre záchratu životov ľudí, ktorí na túto pomoc čakajú. Hlboká vďaka patrí Jurajovi Bakulovi, ktorý zabezpečuje prvodarcov na stredných školách.

Odbery sú každý druhý utorok podľa harmonogramu a sú vyhlásené mestským rozhlasom. Ďalej oboznámila o podpísanej dohode medzi Ministerstvom vnútra SR a Slovenským červeným krížom. Týka sa humanitárnej pomoci darcovstva krvi, zdravotníckeho zabezpečenia akcií celospoločenského významu,

■ A. Bossányiová, V. Rakovská, V. Špaňúrová

školení a kurzov Červeného kríža a oceňovania. Pevne veríme, že i tento rok príde darovať túto vzácnu tekutinu - krv ešte viac darcov a že opäť s pracovníkmi z HTO Nitra počas odberu strávime pri podávaní občerstvenia s Annou Bossányiovou spolu krásne chvíle. Vďaka patrí všetkým sponzorom menovite Eve Dubajovej, Janke Švecovej a Balimu Blakčarimu.

Viera Rakovská
predsedníčka

V júni 2011 vyjde zaujímavá publikácia o našom rodákovi, priateľovi, vynikajúcom rytcovi a autorovi poštových pečiatok, majstrovi Františkovi Horniakovi. Kniha bude obsahovať kompletne rytiny známkok a návrhy pečiatok nášho majstra rytca. Už samotné vydanie tohto diela bude patriť medzi významné udalosti roku 2011. Publikácia bude obsahom a formou výnimočná a jedinečná na slovenskom knižnom trhu.

■ Žofia Frajková, Dominika Kohútová, Katarína Procházková, Zdenka Hodošiová z 3. b GJK.

Deň narcisov:

v piatok, 15. apríla sa konal na celom Slovensku jubilejný 15. ročník Dňa narcisov, jedinej verejnoprospešnej zbierky Ligy proti rakovine. Aj v uliciach nášho mesta sme stretli dobrovoľníkov Ligy proti rakovine, ktorí ľudí oslovovali, aby zakúpením si žltého narcisu vyjadrili spolupatričnosť a pomoc v boji proti rakovine. Biela papierová pokladnička potlačená motívom narcisu s červeno-čiernymi grafickými prvkami nenechala nikoho prejsť bez povšimnutia.

Na pevných stanovištiach bolo päť dvojíc dobrovoľníkov z Gymnázia J. Kráľa. Počas piatich hodín vyzbierali 1 335 €.

Do Dňa narcisov sa v tomto roku zapojilo 667 spoluorganizátorov zastrešujúcich celkovo 16 114 dobrovoľníkov na celom Slovensku. Vďaka štedrosti všetkých prispievajúcich sa i tento rok tešíme pozitívnym výsledkom.

Liga proti rakovine ďakuje všetkým prispievateľom, spoluorganizátorom, dobrovoľníkom. Každému, kto pochopil, že celý život je v našich rukách, ale občas potrebujeme cítiť pomocnú ruku iných a občas ju môžeme podať. Podporiť projekty a programy Ligy proti rakovine je možné aj prostredníctvom web stránky www.megazlava.sk.

-am-

Aké si, to naše horné Požitavie

Uhoľné bane **Michaeli – Viktória**
V hornom Požitaví, medzi obcami Jedľové Kostolany, Hostie a Obyce, pod severnými svahmi Včelára sa rozprestierajú hnedouhoľné polia. Prvý známy prieskum uhoľného ložiska bol urobený už v roku 1768 banským radcom Jánom Sépom z Banskej Štiavnice (bol členom hlavného banského úradu).

Podžupan Tekovskej stolice Ján Sentivanyi bol veľkým nadšencom pre využitie uhoľných ložísk na ťažbu uhlia. Pravidelne sa tu začalo ťažiť od roku 1855. Uhlie sa dobývalo cez krátke štôlne. Rozvoz bol konškými poťahmi. V roku 1892 bola vyhlbená šachta Viktória. Ťažilo sa v dvoch banských poliach – banské pole Viktória s rozlohou 361 000 m² a banské pole Michaeli s rozlohou 316 000 m². V roku 1903 bola vyhlbená druhá šachta 400 metrov južne. Uhlie sa vozilo konskou železnicou cez obce Hostie do Topolčianok na skládku. Od roku 1918 lesnou úzkokoľajnou železnicou – parný rušeň. Po prvej svetovej vojne prešli obe banské polia pod správu československého štátu, ako Tekovské uhoľné bane uč. spol.

Uhoľné zásoby po prepočítaní v oboch banských poliach v 20. rokoch minulého storočia činili 1 291 000 ton. Od roku 1925 do roku 1939 bola baňa v útlme. Začiatkom roku 1939 firma Baťa vyrazila novú štôľnu na východe úpätia pod Včelárom. Roky 1939 – 1946 boli rokmi intenzívnej ťažby. Baňa zamestnávala 160 robotní-

kov v troch smenách. Medzi hlavných odberateľov uhlia patrili firma Apollo, rafinéria Dubová, závod A. Petö Zl. Moravce,

■ Š. Daniš, J. Radobický, K. Horvát

podniky firmy Baťa v Liptovskom Mikuláši a v Simonovanoch. Zvyšok odkupovali maloodberatelia z okolia Zlatých Moraviec. Od roku 1939 odvoz uhlia bol vykonávaný nákladnými autami cez obec Obyce. V bani zahynuli 12. mája 1942 baníci Jozef Vida a Štefan Horvát, obaja z obce Hostie. Uhoľnú baňu od 22. júna 1946 prevádzkovali Handlovské uhoľné bane do 1. júla 1949, kedy ťažbu natrvalo zastavili. Stalo sa tak i napriek protestu ONV v Zlatých Moravciach.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Mgr. G. Turčan

Ludia sa pozastavujú nad čistotou mesta a nad čistými zelenými plochami medzi činžiakmi. Pýtajú sa ako sa to mestu podarilo, že si občania konečne uvedomili, že odpad patrí do kontajnerov? Akoby sme si všetci zatvorili oči a otvorili svoje zmysly dokorán a nahliadli na svet z hĺbky nášho vnútra.

V. Rakovská

Ludia si uvedomili prirodzený tok čistej energie, oči zaregistrovali čistotu a stali sa súčasťou veľkej kozmickej čistoty a treba dúfať o jej trvalej vlne prúdenia. Čistota poskytuje očarujúci výhľad, že by sa už konečne podarilo vyriešiť tento tvrdý oriešok a nečistota mesta bude len minulosťou.

Brigáda na Hrušove

Rekonštrukciu hradu Hrušov vykonáva už od jesene roku 2004 OZ Leustach - združenie pre záchranu stredovekého architektonického dedičstva nitrianskeho kraja. Odvtedy sa na hrade urobilo kus práce a vďaka dobrovoľníkom nadobudla historická pamiatka rodiny Matúša Čáka Trenčianskeho opäť nový, dôstojný vzhľad. Ako hovorí predseda Občianskeho združenia Leustach PhDr. Jozef Blaho, napriek tomu, že sa urobilo veľa, je tu ešte práce na niekoľko desaťročí. Kto dnes príde na hrad, ani by ho nespoznal, pretože akoby vstal z ruín.

Hrad Hrušov láka v poslednom

období čoraz viac návštevníkov, stáva sa turistickou atrakciou a dejiskom mnohých kultúrnych podujatí. K tým najznámejším patria už dnes stredoveké hradné slávnosti. Hrad je pamiatkou aj na prvého československého prezidenta T. G. Masaryka, ktorý z neďalekých Topolčianok rád navštevoval Hrušov.

Každá pomoc pri zveľadovaní kultúrnej pamiatky je vítaná. Jednej z množstva plánovaných brigád na hrade Hrušov sa 2. apríla 2011 zúčastnili aj turisti mestskej organizácie KST Zlaté Moravce.

Anton Kaiser

■ Tibor Hučka, Dušan Kocúr, Ľuboš Mihálov, Martina Jelínková s Emkou

Výrub stromov

V susedstve Parku mládeže, predtým Park milicionárov došlo v priebehu niekoľkých dní k výrubu zhruba 50 stromov. Stalo sa to 26. marca v čase, keď boli v meste na dvoch rôznych miestach dve veľké pracovné brigády. Postihnutá plocha je vedená ako oddychová zóna v správe Záhradníckych služieb. Išlo o vrbu, jelše, osiky a javory v cene asi 2 660 €. Mesto na výrub povolenie nedalo. Polícia začala trestné stíhanie vo veci prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov. História parku sa datuje do roku 1974. V tom čase sa pozemky nevyužívali, zarastené boli trávou. Od roku

1995 ich vlastní cirkev, ktorá dala súhlas na to, aby sa využívali ako oddychová zóna.

-r-, foto: M. Tomajko

Pohľad na historický vývoj Slovanov – Slovákov v Európe

Pokračovanie

Vynálezcovia a vedci

Úspešný bol rok 1906, keď Štefánik zverejnil sedem vedeckých prác z oblasti astronómie. Ako hosť sa zúčastnil rôznych vedeckých pozorovaní na Mont Blancu, v španielskej Alcastebre, Turkestane, Petrohrade. Precestoval Alžírsko, Saharu, Atlas, Tunisko, Kartágo a v roku 1910 bol vyslaný vedeckým ústavom na Tahiti pozorovať Halleyovu kométu.

V roku 1911 pozoroval na ostrove Vavau úplné zatmenie Slnka, začo získal najväčšie ocenenie od francúzskej akadémie. V

roku 1912 pozoroval zatmenie Slnka v Passa Quatro v Brazílii. Štefánik sa plánoval trvale usadiť na Tahiti, ale francúzska vláda ho poverila, aby získal povolenie od ekvádorskej vlády na zriadenie telegrafickej siete a meteorologickej stanice v Ekvádore a na Galapágach.

To sa aj podarilo a francúzska vláda mu udelila kríž Rytier čestnej légie. Po vypuknutí vojny v roku 1914 sa vrátil do Francúzska, stal sa občanom Francúzska a absolvoval výcvik vo vojenskej leteckej škole v Charters. V Paríži sa zoznámil najvyššími politikmi Francúzska a prostredníctvom

nich presadzoval plán vytvorenia československého štátu. Tu sa stretol s Dr. Eduardom Benešom a obaja presadzovali Masarykovu koncepciu štátu. V rokoch 1914 - 1918 organizoval československé légie v Srbsku, Rumunsku, Rusku, Taliansku a v roku 1918 protisovietskú intervenciu na Sibíri. Bol členom Národnej rady v Paríži a československým ministrom vojny. Spolu s Masarykom a Benešom bol považovaný za zakladateľa Československa. Zahynul pri leteckej katastrofe pri návrate z Talianska na Slovensko 4. mája 1919 v Ivanke pri Dunaji. Pochovaný je na Bradle pri Brezo-

vej, mohylu projektoval architekt Dušan Jurkovič.

Norbert Werner, narodený 12. marca 1981 v Rožňave, je astrofyzik, vyštudoval fyziku na UPJŠ - Prírodovedecká fakulta v Košiciach. Doktorantske štúdium absolvoval na Utrechtskej univerzite v Holandsku a následne pokračoval vo výskume na Stanfordskej univerzite v Kalifornii. Pracuje ako vedecký pracovník v NASA a zaoberá sa vplyvom čiernych dier na vývoj najväčších galaxií (objav vlákna horúceho plynu - vesmírnej pavučiny).

Pokračovanie v budúcom čísle.

PaedDr. Pius Biely

Pátranie po sklenených vitrážach z kostola

Najstaršie zmienky o vitrážach na území Slovenska, ale aj v celom Uhorsku sú z roku 1307. Vtedy v Košiciach vyplnili okenné otvory kostola vitrážami. Tie kostoly sa žiaľ do dnešných dní nezachovali. Bol to pravdepodobne Dominikánsky kostol, postavený okolo roku 1290, ďalší bol farský kostol, ktorý stál na dnešnom mieste „Dómu sv. Alžbety“ a kaplnka v mestskom špitáli, postavená okolo roku 1283.

V II. polovici 14. storočia sa vitráže uplatňovali v kláštoroch v Leles, Sv. Hronskom Beňadiku a v Červenom Kláštore. Zachoval sa však vzácny dokument, kde sa hovorí o objednaní prvých vitráží na území Slovenska. Je to dohoda medzi maliarom Mikulášom (Nicolaus pictor) a prepoštom Petrom z premonštrátskeho kláštora v Lelese z 28. 12. 1314. Dohoda hovorí, že maliar Mikuláš vyhotovil a osadil 4 sklenené okná za 100 florenov, z čoho má 40 dostať v hotovosti a zvyšok pri začatí práce. Okrem toho má dostať 20 meríc zbožia, 20 galónov piva a slaninu, 100 florenov v tej dobe bolo obrovskou sumou.

Ďalší záznam je zo Sv. Hronského Beňadiku z roku 1375, kde pracoval a zasklieval okná v kostole maliar Tomáš z Kluže (Thomas pictor de Koloswar). Beňadický kostol bol postavený v rokoch 1346 - 1375. Ďalšie fragmenty vitráží sa zachovali v kartuziánskom kostole sv. Antona Pustovníka v Červenom Kláštore. Z maľovaných okien a vitráží, pochádzajúcich z tohto obdobia, sa do dnešných dní zachovalo

veľmi málo. Jednoznačne mali na to vplyv vojny, ktoré boli na našom území. Najviac škôd urobili rabovania husitov a bratříkov v kláštoroch a kostoloch v 15. storočí, potom pustošenie nášho územia Turkami v 16. - 17. storočí, následne protihabsburské povstanie v 18. storočí a v 20. storočí to bola 1. a 2. sv. vojna.

V období tureckých vojen boli mnohé okná zamurované, aby sa premenili kostoly na pevnosť, napr. v Hronskom Beňadiku. V 14. storočí sa zasklievanie okien uskutočňovalo skoro výlučne len v sakrálnych objektoch.

V 15. storočí už bolo viacero zasklených okien, ale aj tak sa naďalej používali na okenné otvory tradičné spôsoby, zvieracie blany alebo vyplnenie okenných otvorov slamou a prútím, črevnými blanami, olejovým papierom. Sklo bolo počas 15. storočia, ale aj v nasledujúcom, 16. storočí, veľmi vzácnou výplňou okien. A tí, čo dali robiť vitráže, museli patriť medzi privilegované a majetné vrstvy. Veď ako hovoria dokumenty, ešte v prvej štvrtine 15. storočia mal ostrihomský arcibiskup na svojom paláci okná utesnené pergamenom, taktiež ešte v roku 1520 mal jágerský arcibiskup okná utesnené tiež pergamenom a zvieracími blanami a určite, títo cirkevní hodnostári a ich kapituly, nepatrili medzi chudobné, ale aj tak si takýto náročný finančný náklad nemohli dovoliť.

Ako nám potvrdzujú dokumenty, už v prvej polovici 15. storočia, vo farskom Kostole sv. Michala Archanjela v Zlatých

Moravciach sa nachádzali okenné maľby vo väčšom súbore. Pri prestavbe kostola v roku 1785, kardinálom Migazzim, ktorý dal časť týchto malieb premiestniť do svojho kaštieľa v Zlatých Moravciach. Pramene z roku 1905 nám hovoria, že ich možno v kaštieli vidieť. Jedna séria bola umiestnená v 4 dverách a v jednom okne a ďalšie okenné maľby najmä s ozdobnou bordúrou vykazovali veľkú podobnosť s okennými malbami v kláštore Heiligenkreutzi v Rakúsku, čo dokazuje podobnosť s malbami okien v kláštore Melkene.

Opátstvo Melkene už od 14. storočia bolo v stálom kontakte s cirkevnými inštitúciami, nachádzajúcimi sa na Slovensku a Uhorsku. Aj kláštor benediktínov na Pannonhalme, ale aj v Hronskom sv. Beňadiku mali medzi sebou úzke kontakty. Literatúra z roku 1929 uvádza, že časť okenných malieb sa z kaštieľa v Zlatých Moravciach dostala na zámok Erdődyovcov do Hlohovca, grófkou Irma Migazziová sa v roku 1881 vydala za grófa Imricha Erdődyho do Hlohovca. Jedna séria okenných malieb sa dostala do vlastníctva grófa Keglevicha do kaštieľa v Topolčiankach. Topolčiansky zámok Keglevichovci v roku 1890 predali arcikniežatovi Karolovi Ľudovítovi Habsburgovi. Po 2. svetovej vojne alebo počas tejto vojny sa z kaštieľa Erdődyovcov v Hlohovci záhadne stratili. Až v poslednej dobe sa podarilo zistiť, že nejaké maľované okná sa nachádzajú v múzeu Schnutgen v Kolíne nad Rýnom.

Pri mojej návšteve tohto múzea, aj s našou rodáčkou, Mariannou Havettovou, ktorá tam žije, sme zistili, že sa tu nachádza len jedno maľované okno, na ktorom je namaľovaná Panna Mária s Ježiškom v náručí. Okno namaľoval Jacob Kistenfiger, maliar okenných tabúl z Mníchova v roku 1510. Toto múzeum sa nachádza v nepoužívanom kostole, kde sa koná bohoslužba len raz v roku, a to na sv. Cecíliu. Ostatných 11 malieb pochádzajúcich zo Zlatých Moraviec je teda ešte stále nezvestných, budeme sa snažiť ich vypátrať, kde sa nachádzajú.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Marián Tomajko

Chránime planétu

Oslavy dňa Zeme sa konajú v 184 krajinách na rôznych miestach celého sveta. Aj v našom meste sme si pripomenuli tento deň. Pri príležitosti Dňa Zeme (oficiálne pripadá na 22. apríla) bola nainštalovaná v MsKS výstava. Obsahovala 5 panelov s tematickými okruhmi – ktoré vysvetľovali dopad rizika klimatických zmien. Výstava bola pripravená z výtvarných prác žiakov materských škôl, základných škôl, Základnej umeleckej školy.

Už ôsmykrát sa konalo v spolupráci so Štátnou ochranou prírody

SR premietanie filmov s environmentálnou tematikou – EKOFILM 2011. Prehliadka ekofilmov sa uskutočnila v MsKS – 29. apríla. Jej otvorenia sa zúčastnili Viktor Mlynek, pracovník Štátnej ochrany CHKO Ponitrie a primátor so spolupracovníkmi.

Spríevodnou akciou je aj niekoľkoročná tradícia vylepovania ekoplagátov na plote Gymnázia Janka Kráľa s cieľom prispieť k environmentálnej výchove detí aj dospelých a chrániť našu planétu prostriedkami nám dostupnými.

A. Mondočková

Projekt pokračuje

Práce na projekte Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov s využitím nových učebných materiálov v ZŠ na Mojmirovej ulici v Zlatých Moravciach nielenže pokračujú, ale žiaci majú pomocou neho prístup na e-learningový portál. Všetci od tých najmenších až po najväčších majú možnosť získavať poznatky, riešiť domáce úlohy, či vyhľadávať si ich riešenia pomocou nových prostriedkov, každému žiakovi bolo pridelené jeho vlastné heslo a meno, pod ktorým môže pracovať. Medzi dôležité súčasti vyučovania začína patriť nielen využívanie classserveru,

ale aj aktívna práca s počítačom.

Postupne sa na portál zbierajú úlohy, ktoré dostanú žiaci na vyriešenie nielen v škole, ale aj doma. Zlepší sa nielen prístup informácií, možnosť väčšej kontroly, určite to prospeje aj vzťahu žiakov k moderným vyučovacím metódam. Sprístupnené testy sú z cudzích jazykov, dejepisu, chémie, geografie, prírodovedy, matematiky aj zo slovenského jazyka.

Moderná doba si vyžaduje moderné sprístupňovanie informácií, nové učebné metódy.

PaedDr. I. Hippová
manažér publicity

Po Kapolkovom chodníku

Klub slovenských turistov mestskej organizácie Zlaté Moravce uskutočnil 16. apríla 17. ročník turistického pochodu Po Kapolkovom chodníku. Tohtoročné podujatie viedlo do Jedľových Kostolian s výstupom na vyhlídkový vrch Drieňová. Podujatiu prialo krásne jarné slnečné počasie.

Turisti sa zišli v obci Hostie pri rodnom dome publicistu, spisovateľa a bývalého chatára vo Vysokých Tatrách Bela Kapolku a absolvovali tradičný pochod lesnými zväznicami medzihoria ponad osadu Modoš do Jedľových Kostolian,

odkiaľ vystúpili na vrch Drieňová. Novovytváraná vyhlídková veža na Drieňovej (551 m) poskytovala nádherné

výhľady na Jedľové Kostol'any, do Karlovej doliny a hrebeň Tribečského pohoria.

A. Kaiser, foto: G. Jelínková

■ Turisti nad Jedľovými Kostol'anmi a pohľad na vyhlídkovú vežu Drieňovej.

Deň Zeme sme oslávili prácou

Žiačky ZŠ a SOŠ pri Reedukačnom centre Zlaté Moravce sa pri príležitosti sviatku Dňa Zeme (22. 4.) zapojili do výzvy Ministerstva životného prostredia „Vyčistíme si Slovensko“ a v utorok 19. 4.

niektorých a zapojilo všetky ruky do práce. Výsledok bol ohromujúci – obrovské dve kopy vyzbieraných odpadov uložených do vriec, ktoré dodalo Ministerstvo životného prostredia čakali na

Dievčatá pri čistení Parku mládeže.

zbierali odpady a čistili prírodu v Parku mládeže (bývalý Park milicionárov). Krásne slnečné počasie dodávalo dievčatám chuť i radosť pracovať. Nadšenie viacerých pre správnu vec postupne zatienilo počiatkové frflanie

svoj odvoz tam, kam patria – na smetisko. O to sa postarali ešte v ten istý deň Technické služby mesta, ktorým touto cestou ďakujeme.

RNDr. M. Cibirová

Európske solárne dni

SOŠ technická, Ul. 1. mája 22, Zlaté Moravce sa zapojila do projektu a srdečne pozýva žiakov druhého stupňa základných škôl na zaujímavú solárnu prezentáciu, ktorá sa koná v dňoch od 2. do 15. mája denne od 9.00 do 13.00 hodiny v priestoroch našej školy, okrem 5. a 6. mája z dôvodu postupu našich žiakov na medzinárodné finále ENERSOL SK, ktoré sa bude konať v Smoleniciach.

SOŠ technická

Topoľčianky navštívilo nad desať tisíc ľudí

Deň otvorených dverí v Topoľčiankach má už niekoľkoročnú tradíciu. Tak ako po iné roky aj v tomto roku v sobotu 1. mája ponúkol okrem mnohých atrakcií, ktoré boli návštevníkom k dispozícii v celej obci, aj prehliadku topoľčianskeho zámku.

Zaujímavý a bohatý program pripravili pre svojich návštevníkov aj v Národnom žrebčine. Už v samotnom úvode si mohli prezrieť celý areál žrebčiny, hipologickú expozíciu chovu koní a jazdiarne. Taktiež mohli vzhliadnuť nový prírastok, v poradí už osemtisíce narodené

Muzeálna expozícia mala v tento deň špeciálne otváracie hodiny, vstupy boli každú polhodinu. Na nádvorí zámku sa počas celého dňa konala degustácia vín Vinárskych závodov Topoľčianky. Návštevníci mali možnosť ochutnať 36 vzoriek kvalitných vín od skúsených somelírov. Zároveň bola sprístupnená v zámockej vinárničke výstava fotografií „Príroda a krajina“ a predstavená bola aj nová knižná publikácia fotografií. Výstava potrvá do 7. mája.

Žriebä v topoľčianskom žrebčine. Hnedá kobyľka Shagya XXX – 18 je neoficiálne pomenovaná Jozefína. Zúčastniť sa mohli na mimoriadne atraktívnych tréningoch športových koní a o 13. hodine odštartoval tradičný galaprogram.

Národný žrebčín Topoľčianky, š.p., patrí medzi najvýznamnejšie svetové žrebčiny a možno ho považovať za kultúrne dedičstvo národa.

A. Mondočková

Pod'akovanie

Páni L. Šimon a J. Ferenc by sa chceli touto cestou poďakovať bývalému prednostovi MsÚ v Zl. Moravciach Ing. Petrovi Pechovi, Ing. M. Kapolkovi a Ing. J. Latikovi za promptné vyriešenie našej žiadosti o zákaz prejazdu ťažkých

nadrozmerných nákladných áut zo stavby rýchlostnej cesty R1 cez Palárikovu ulicu, kde hrozilo narušenie statiky našich rodinných domov a taktiež vysoká prašnosť a hlučnosť týchto áut.

9/040/2011/PČ, 9/040/2011/DZ

Máj, máj, máj zelený

Pred niekoľkými dňami sme boli v našom meste svedkami stavania mája. Ale viete, prečo sa toto každoročne deje? Máje boli známe už v antike. Ľudia dávali pred 1. májom na domy a hospodárske budovy stromčeky na ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Májová zeleň ako magický prostriedok vyjadrovala želanie poľnohospodárov mať dobrú úrodu.

spevom.

Túto tradíciu si oživilo naše mesto 30. apríla. Po tom čo Technické služby máj na námestí postavili a dievčence vrcholec smreka ozdobili mašľami a stužkami, zaspievali a zatancovali si pod ním folkloristi Inovca a Zlatňanky za účasti predstaviteľov mesta, poslanca NSK a občanov. Máje boli postavené aj v Prílepoch a Chyzerovciach. Občianske

■ FS Zlatňanka

V strednej Európe sa staval máj pred dom obdivovaného dievčaťa. Máj označoval dievča súce na vydaj. Stavanie májov bolo a je rozšírené na celom Slovensku, sprevádzané muzikou, tancom a

združenia Chyzerovce a Prílepčianka stavanie mája obohatili kultúrnym programom, o ktorý sa postarali súbory Street Lup a FZ Chyzerovčianka a FS Prílepčianka.

-am-

Ambrózyho dni 13. - 15. mája v arboréte

Program 13. 5. (piatok) 10.00 slávnostné otvorenie sezóny, 12.00 recepcia v priestoroch kaštieľa (pre pozvaných hostí), 13.30 ZUŠ Imrich Godina (Vráble), 14.30 FS Zlatňanka, 15.30 Dychová hudba Skýčovanka, 16.30 Country skupina Tramp Song, 14.00 „Koštovka grófa Ambrózyho. Najlepšie vína Požitia“

Sobota 14. 5. Prehliadka parku s odborným výkladom (10.00,

13.00, 15.00), odborné poradenstvo, ukážky tvorby záhradnej architektúry, aranžovanie a výzdoby interiérov, ľudových remesiel spojených s predajom, atrakcie pre deti (maľovanie na tvár, skákací hrad, nafukovacia šmýkačka, trampolína). Od 11. hodiny kultúrny program.

Nedeľa 15. 5. „Park a záhrada – hobby aj centrum relaxu“, program počas celého dňa. Zlosovateľné vstupenky o atrak-

tívne ceny. Ceny vstupného sa v roku 2011 napriek zvýšenej sadze DPH nezvyšujú.

Otváracia doba: po - pi 8.00-17.00, so, ne, sviatok 9.00-16.00

Vstupné a parkovné počas sezóny

Vstupné deti do 6 rokov zdarma, deti základných škôl 1.50 €, organizované zájazdy pre deti ZŠ 1 €, študenti, dôchodcovia 2 €, organizované zájazdy pre študentov SŠ a VŠ 1.50 €, dospelí

3 €, rodinná vstupenka (2 dospelí s deťmi do 6 rokov) 6 €, rodinná vstupenka (2 dospelí s dieťaťom od 6 do 15 rokov) 7 €, rodinná vstupenka (2 dospelí s 2 a viac deťmi od 6 do 15 rokov) 8 €, zľavy ZŤP 50% z ceny vstupného.

Parkovné: osobný automobil 1 €, autobus 4 €. Zľavy ZŤP 50% z ceny vstupného. Viac informácií na www.arboretum.sav.sk

Program Kina Tekov

4. 5. Tri dni k slobode, USA

R. Crowe si v tomto filme zahrá profesora J. Brennana, ktorému zatknú jeho ženu Laru. Je obvinená z vraždy, ale ona tvrdí, že ju nespáchala. Lenže Laru odsúdia a John sa rozhodne konať: chce pomôcť svojej žene ujsť z väzenia.

Ut.: 18.00, st.: 18.00, vstupné 2,30 €, MN do 12 r.

6. – 8. 5. Dilema, USA

Ronny a Nick sú vynikajúci kamaráti, lenže keď Ronny pristihne Nickovu ženu pri nevere, nevie čo má robiť. Oddychová komédia, v ktorej sa kolotoč zaujímavých situácií roztáča a vy sa pri nej určite zasmejete.

Pi.: 18.00, so.: 19.00, ne.: 18.00, vstupné 2,30 €, MN do 12 r.

10. – 11. 5. Habermannov mlyn, ČR

Vo vojne nevinní umierajú prví. Skutočný príbeh o krvavom zúčtovaní v Sudetách. Emotívny film o tom, aké ľahké je podľahnúť davovému besneniu.

Ut.: 18.00, st.: 19.00, vstupné 2,20 €, MN do 15 r.

12. – 15. 5. Som číslo štyri, USA

Títo ľudia objavujú svoje zázračné schopnosti a ukrývajú sa

na Zemi pred mimozemskými zabijakmi. John je tu najväčší hrdina a svetlo sálajúce z jeho dlaní mu poslúži v pravej chvíli ako vhodná zbraň.

Št.: 17.00, pi.: 19.00, so.: 17.00, ne.: 19.00, vstupné 2,30 MN do 12 r.

13. – 15. 5. Bella, USA

Bella je hrejivou drámou oslavujúcou život, lásku, rodinu a priateľstvo. Niekedy musíme stratiť všetko, aby sme si vážili veci, na ktorých nám skutočne záleží. Ak si tieto veci naozaj vážite, tak vás potom srdečne pozývame na tento film.

Pi.: 17.00, so.: 19.00, ne.: 17.00, vstupné 2,30 €, MN do 12 r.

17. – 18. 5. Svetová invázia: Boj o Los Angeles, USA

Neuveriteľné akčné sci-fi, v ktorom neznáme sily obsadia Zem. Národná jednotka seržanta M. Nantzoma je povolaná okamžite reagovať a bojovať proti nepriateľovi, s akým sa nikdy predtým nestreli.

Ut.: 18.00, st.: 19.00, vstupné 2,30 €, MN do 12 r.

program kina na
www.kinotekov.eu
www.jatt.szm.sk

Spoločenská kronika

Narodili sa

8. 4. Dominika Komžíkova, Levice

Opustili nás

14. 4. Emília Didiová, 1946, 1920, J. Kostol'any
Zl. Moravce
19. 4. Agata Melišková, 1936, Žitavany
14. 4. Jozef Pintér, 1932, Ladice
17. 4. Anna Parkániová, 1928, Velčice
20. 4. František Fazekaš, 1928, Ladice
18. 4. Mária Ferová - Gundová,

Jubilanti

5. 5. Pavel Valášik, Zl. Moravce, 80 r.
5. 5. Helena Plešková, Zl. Moravce, 90 r.
11. 5. Karol Nipča, Zl. Moravce, 85 r.

Pohotovosť lekární

V dňoch 4. – 15. 5. IRIS, Nám. A. Hlinku 28 (v pracovné dni od 7. do 21. h, víkendy od 8. do 20. h).

V dňoch 16. – 18. 5. U

ŠKORPIÓNA, Bernolákova 24 (v pracovné dni od 7. do 21. h, víkendy od 8. do 20. h).

Výstava čepcov

■ Anna Michalkoc - Kudrejová a Magda Páleníková.

Občianske združenie Prílepkárianka usporiadalo v Kultúrnom dome Prílepy, mestská časť Zlatých Moraviec, 17. apríla výstavu čepcov z rodinnej zbierky Anny Michalkoc - Kudrejovej.

Predsiedníčka OZ Anna Michalkoc - Kudrejová sa dlhé roky zaoberá ľudovou umeleckou tvorbou a organizovaním rôznych kultúrnych podujatí. Podarilo sa jej zozbierať množstvo krojov a zaujímavých predmetov zo života našich predkov, ku ktorým patria aj

doplnky, ako sú šatky, ručníky a jednoduché vyšívane čepce.

Vydaté ženy kedysi nosili na hlavu čepiec, na ktorý si uväzovali ručník. V súčasnosti sa čepce používajú už len pri slávnostných folklórnych vystúpeniach, zriedkavo pri svadobnom obrade. V minulosti mala každá žena niekoľko krásne ručne vyšívanych čepcov. Táto neodmysliteľná súčasť ľudového odevu sa zachovala pre pamiatku a poznávanie života našich predkov.

Anton Kaiser

Vynovili noviny

Tekovské noviny kupujem do domácnosti od samého začiatku ich vydávania. Nie raz sme doma prejavovali záujem, kto ich z rodiny prvý prečíta, aby poznal prvý zaujímavosti mesta.

Príjemne nás naše okresné noviny prekvapili 23. marca tohto roku, keď sme ich kupovali vo vynovenom vydaní. Už aj papier je kvalitnejší od predošlých, tituly pozoruhodných udalostí sú farebne výraznejšie, udalosti sú podávané konkrétne a zrozumiteľnejšie. Z pôvodných 8 strán sú obohatené na 12 strán. Neprekvapí nás ani cena z pôvodných 30 centov na 50 centov vynahradia to terajšie prednosti.

Týmto skromným porovnaním v dobrej snahe vyslovu-

jem poďakovanie kolektívu tvorcov TN, popriať chcem veľa dobrých nápadov a pevné zdravie aj veľa zaujímavých informácií z nášho mesta a okolia a tlmochím poďakovanie menovite pani Mondočkovej za zásluhnú prácu v redakcii.

Mgr. L. Andor

MO vo futbale, malom futbale, streethokeji

CVČ Spektrum Zlaté Moravce z poverenia KŠÚ v Nitre MO Zlaté Moravce zorganizovalo školské majstrovstvá okresu v malom futbale žiakov a žiačok za účasti základných škôl zo Žitavians, ZŠ Mojmirovej, Robotníckej a Pribinovej zo Zlatých Moraviec, Tekovských Nemiec, Topoľčianok,

Obýc, Červeného Hrádku, Tesárskych Mlynian, Don Bosca, Volkoviec, Jedľových Kostolian. Do krajského kola postúpili žiaci zo Žitavians a žiačky z Topoľčianok.

V **minifutbale** žiakov základných škôl sa zúčastnili ZŠ Pribinová, Mojmirova, Robotnícka zo

Zlatých Moraviec, Sľažany, Červený Hrádok, Žitavany, Obyce. Účasť do krajského kola si vybojovala ZŠ Pribinová zo Zlatých Moraviec. Futbal žiakov stredných škôl bol zastúpený školami SOŠ, OA, SOŠt, SOŠ OaS a GJK. Z týchto škôl postúpila do krajského kola SOŠ.

V **streethokeji** žiakov základných škôl sa zúčastnili Tesárske Mlyňany, ZŠ Pribinová, Robotnícka zo Zlatých Moraviec a práve Robotnícka škola sa mohla tešiť z postupu na MK.

Mgr. J. Zlatňanský
riaditeľ CVČ Spektrum

■ Streethokej ZŠ Robotnícka

■ Malý futbal ZŠ Topoľčianky

Fandíme Slovensku

Slovensko v týchto dňoch zažíva hokejový ošiaľ, ktorý vyvrcholí finálovým zápasom 15. mája. Po prvýkrát sa konajú majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji na Slovensku a to v mestách Bratislava a Košice. Pre našu malú krajinu je to veľká prestíž a šanca ukázať hokejovému svetu, kde sa Slovensko nachádza na „hokejovej mape“. S napätím sledujeme počínanie si hráčov na ľadovej ploche niektorí priamo na štadiónoch, iní zas doma pre televíznymi obrazovkami. V každom zápase dúfame v dobrý výsledok, ktorý by potešil nejedného hokejového priaznivca. Veď povedzme si úprimne, kto by nechcel zažiť ten pocit, keď sme sa stali po prvýkrát majstrami sveta v roku 2002 v Göteborgu?

P. Kadlec

Požitavská futbalová akadémia ViOn – „U 15“

V PFA pôsobia štyri dorastenecké družstvá, štyri žiacke plus šesť tímov prípraviek. V minulom čísle TN sme vám predstavili mužstvo „U 11“, v tomto čísle vám predstavujeme

d'alšie mužstvo PFA „U 15“.

Účinkujú v 2. lige starších žiakov. V tabuľke im zatiaľ patrí 5. miesto, keď získali zo 17 zápasov 29 bodov za 8 výhier, 5 remíz a 4 prehry s celkovým

skóre 20:15. Trénerom mužstva je Peter Meluš. Najbližším súperom „vionistov“ bude DAC Dunajská Streda, ktorá je na 1. mieste so 41 bodmi.

P. Kadlec

■ Zľava: vedúci mužstva P. Holečka, D. Bobok, D. Šábik, M. Mikla, P. Vojtek, L. Michliček, J. Holečka, A. Struhár, M. Meliška, tréner P. Meluš, dolný rad: D. Kordoš, P. Marek, R. Marheuszki, D. Studený, F. Holečka, D. Kršiak, L. Valachy, Š. Pavlík, D. Kukučka.

